

Аналітичний огляд роботи митниці

№8
травень 2025

Ключові новини

Затверджено План роботи Держмитслужби на 2025 рік. Проте із суттєвим запізненням. У плані передбачено розробку нового Митного кодексу на підставі Митного кодексу ЄС, подальшу цифровізацію роботи митниці та розробку законодавства, щоб митниця могла проводити оперативно-розшукові дії.

Держмитслужба провела ряд заходів для імплементації Закону № 3926 (який набрав чинності в квітні місяці. Він передбачає нові регуляторні вимоги до бізнесу):

- на сайті розміщено [роз'яснення](#) про те як отримати авторизації на використання окремих митних режимів/провадження певних видів діяльності.
- на сайті розміщено [роз'яснення](#) про те як отримати авторизації на використання окремих митних режимів/провадження певних видів діяльності.
- оновили [форми заяв](#) на отримання авторизацій.

Цифрова трансформація митниці: оптимізується функціональний модуль «Журнал пункту пропуску» для морського сполучення.

Удосконалення стосуються оптимізації бізнес-процесів митного контролю товарів, що переміщуються морськими судами через порти.

Ключові новини з євроінтеграції у митній сфері:

З 23 травня 2025 року набув чинності закон про річний перехідний період для оновлених правил походження товарів у межах Конвенції ПЄМ. Україна приєдналася до оновлених правил Конвенції ПЄМ з 1 січня 2025 року, що відкриває нові можливості для безмитного експорту до ЄС.

Закон встановлює річний перехідний період до 1 січня 2026 року, протягом якого дозволено використання документів про походження, виданих до 1 січня 2025 року за попередньою редакцією правил. Це дає бізнесу час адаптуватися до нових правил походження, у тому числі використовувати правило кумуляції при виробництві товарів із застосуванням сировини походженням з країн-учасників Конвенції ПЄМ.

Реформа митної адміністрації

23 травня 2025 року прийнято Постанову КМУ №618 «Деякі питання оплати праці посадових осіб та працівників митних органів»

Тепер розмір окладу залежить не від посади чи підрозділу, а від професійних знань, досвіду й складності роботи. Посадовий оклад митника залежить від напрямку застосування митних компетенцій (керівництво, аудит, контроль, ІТ тощо). Чим складніша робота і чим вищий рівень компетенцій вимагається від митника — тим вищий оклад.

Посадовий оклад буде залежати від обсягу вимог до посади, а не від приналежності до конкретного структурного підрозділу.

Надалі потрібно відстежувати на скільки вимоги постанови будуть діяти на практиці.

Сприяння торгівлі

Кількість підприємств, що отримали статус АЕО
з 2024 – квітень 2025 (помісячно):

У травні 2025 року 4 підприємства отримали статус АЕО (АЕО-С). Статус АЕО-Б цього місяця не надавався.

Кількість заяв, поданих на отримання статусу АЕО, дещо зменшилася (тільки 2 заяви у травні).

Тобто, на початок червня в Україні статус АЕО отримало 92 підприємств (89 типу АЕО-С, 3 типу АЕО-С та АЕО-Б одночасно).

Авторизації на спрощення

(у тому числі транзитні, за міс.)

кількість підприємств,
авторизованих
на окремі спрощення

14

кількість
виданих
авторизацій

28

у тому числі
транзитних

8

У травні 2025 року спрощення отримали стільки ж підприємств, що і в квітні. Проте, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (35 компаній), кількість підприємств-«спрощенців» суттєво зменшилася (14 підприємств).

При цьому, кількість заяв на отримання спрощень у травні 2025 року зросла в порівнянні з травнем 2024 року (48 проти 32). Отже, інтерес до отримання спрощень з боку бізнесу зростає.

Найпопулярніше спрощення для бізнесу у травні — **«загальна гарантія»** (6 наданих спрощень). Це спрощення дозволяє оформити гарантію (забезпечення сплати імпорتنих податків) на декілька зовнішньоекономічних операцій одночасно. Це початковий крок для отримання гарантії зі зменшенням розміру забезпечення або навіть звільнення від гарантії. Це спрощення дозволяє зекономити час і кошти на гарантіях.

Кількість завершених операцій спільного транзиту в митницях призначення (за міс./з початку року)

Ввезення товару

5 297
21 049

Вивезення товару

7 714
33 662

У травні 2025 року зберігається тенденція до зростання кількості операцій спільного транзиту в обох напрямках.

Так, у травні 2025 року за напрямком «ввезення товарів» було оформлено 5 297 декларацій спільного транзиту. Кількість транзитних операцій у напрямку вивезення склала – 7 714.

Нагадаємо, NCTS – це IT-інструмент, який технічно дозволяє бізнесу використати єдину митну декларацію з єдиною гарантією для переміщень між 36 країнами-членами Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Дані зовнішньої торгівлі

Загальні обсяги експорту

3,63
млрд \$

Порівняння
з аналогічним
періодом
2024 року

+0,04 ↑
млрд \$

У травні 2025 року Україна експортувала товарів на **\$3,63 млрд**, що на \$0,04 млрд більше, ніж у травні 2024 року.

Найбільше у травні 2025 року експортували:

- олію соняшникову — \$0,55 млрд;
- кукурудзу — \$0,46 млрд;
- пшеницю — \$0,22 млрд

Головні країни-імпортери українських товарів:

🇵🇱 Польща — **\$0,47** млрд 🇹🇷 Туреччина — **\$0,46** млрд 🇩🇪 Німеччина — **\$0,21** млрд

Загальні обсяги імпорту

6,45 млрд \$
з них оподаткованого **5,04** млрд \$

Порівняння з аналогічним періодом 2024 року

+0,81 млрд \$ ↑
з них оподаткованого **+0,33** млрд \$

Протягом травня 2025 року Україна імпортувала товарів на загальну суму **\$6,45 млрд**, що на **\$0,81 млрд** більше, ніж у травні 2024 року (\$5,64 млрд).

Оподатковуваний імпорт склав **\$5,04 млрд** (78% від загального обсягу), тоді як у травні 2024 року цей показник становив **\$4,71 млрд**.

Податкове навантаження на одиницю ваги оподаткованого імпорту збільшилось на **2,5%** (з 0,5 \$/кг у січні-травні 2024 до 0,512 \$/кг у січні-травні 2025).

Торговельне сальдо погіршилося з **-2,07 млрд дол.** у травні 2024 до **-2,82 млрд дол.** у травні 2025.

Головні країни, з яких імпортувалися товари до України в березні 2025 року:

🇨🇳 Китай — **\$1,38** млрд 🇵🇱 Польща — **\$0,6** млрд 🇩🇪 Німеччина — **\$0,54** млрд

Виконання індикативів

Стан виконання індикативних показників

Обсяги надходжень (факт):
59,8 млрд грн

Загальний розмір доведеного індикативу (план)

55,6 млрд грн

Процент виконання:

93%

У травні 2025 року митними органами було проадміністровано перерахування до державного бюджету **55,6 млрд грн** (93% від доведеного плану).

У порівнянні з травнем 2024 року (48,4 млрд грн) фактичні надходження у травні 2025 року збільшилися на **7,2 млрд грн**.

За даними Держмитслужби надходження митних платежів у січні - травні 2025 року порівняно з

січнем -травнем 2024 року збільшилися через імпорт:

нафтопродуктів

на **6,9** млрд грн

↑ або на 13,3 % більше

легкових
автомобілів

на **2** млн грн

↑ або на 10,3 % більше

природного газу

на **4** млрд грн

↑ або на 106,8 % більше

Інсекто-,
роденти-, фунгі-,
гербіцидів

на **1** млрд грн

↑ або на 23,2 % більше

добрив

на **1,1** млрд грн

↑ або на 52,4% більше

Стан виконання індикативів в розрізі податків (факт)

Ввізне мито

4,2 млрд грн

92,6%
від плану

ПДВ з ввезених товарів

42,3 млрд грн

92,1%
від плану

Акцизний податок з ввезених тов.

8,9 млрд грн

97,3%
від плану

Вивізне мито

0,015 млрд грн

49,4%
від плану

У травні 2025 року, **митні надходження не досягнули** до встановлених Мінфіном індикативних показників **по жодному з податків.**

Очевидно, що планування показників для виконання для митниці базувалися на припущеннях, що не справилися. Держмитслужба пояснює наявні розбіжності в першу чергу не відповідністю очікуваного валютного курсу, закладеному у бюджеті

(41,64 грн замість 45 грн за долар). Тільки невідповідність курсу пояснює недобір у 19,6 млрд грн.

Найбільший відсоток виконання планових показників за акцизним податком з ввезених товарів — 97,3 %. По ввізному миту було зібрано 92,6 % від запланованого, по ПДВ з імпорту — 92,1 %. Найнижчий показник — у вивізному мита, де виконання склало лише 49,4 % від запланованого.

Надано пільг

(умовно нараховано)

→ %	Ввізне мито	5,6 млрд грн
📦	ПДВ з ввезених товарів	12,7 млрд грн
🍷	Акцизний податок з ввезених товарів	5,4 млрд грн
← %	Вивізне мито	0,24 млрд грн

У травні обсяг пільг зі сплати митних платежів скоротився **24,4 млрд грн** (-0,39 млрд грн порівняно з квітнем 2025).

Найбільші суми пільг надані у травні 2025 року:

- підакцизні товари, ввезені як сировина (переважно тютюн) – 5,4 млрд грн;
- електромобілі – 1,4 млрд грн
- товари оборонного призначення – 11,2 млрд грн;
- імпорт в рамках угод про вільну торгівлю – 3 млрд грн;
- електрогенератори та інше енергогенеруюче обладнання) – 1,4 млрд грн;

Чинні пільги зі сплати ввізного мита та ПДВ не повністю відповідають європейському законодавству. В рамках Угоди про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалася поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС, зокрема Регламенту №1186/2009 та Директиви Ради ЄС 112/2006, які регламентують ввізне мито та ПДВ. Національна стратегія доходів до 2030 року також передбачає гармонізацію пільгового оподаткування з вимогами ЄС у 2024-2026 роках.

Реалізація контрольних функцій митниці

Документальні перевірки (пост-аудит)

Документальні митні перевірки відновлені вже рік. За цей час кількість розпочатих перевірок зросла в 3 рази: з 40 перевірок в травні 2024 року до 122 в травні 2025 року.

Щоправда, до бюджету фактично сплачено тільки 13,11 млн грн або 6,7%. Добровільно (тобто без проведення перевірок) бізнес доплатив 9,1 млн грн.

Кількість рішень про коригування митної вартості

З початку року (шт.): **5 814** (+ 955)
на суму (грн): **1,21** млрд (+ 205 млн)

Кількість рішень про класифікацію товарів

З початку року (шт.): **634** (+ 133)
на суму (грн): **0,15** млрд (+ 34 млн)

У травні 2025 року митниці прийняли 133 рішень про класифікацію товарів, що на 33 рішення менше ніж у травні 2024 року. Водночас сума донарахованих платежів за цими рішеннями зросла на 30%.

Рішень про коригування митної вартості товарів у травні 2025 року було на 360 менше ніж у травні 2024 року. Сума донарахувань зменшилася на 12%.

Аналіз даних Держмитслужби свідчить про те, що надходження від коригування митної вартості є основними додатковими надходженнями за результатами митного контролю.

Проте, додатково нараховані суми від коригування митної вартості за травень 2025 року становлять лише **0.37% від загальної суми стягнутих митницею імпорتنих податків**. Суттєва частина цих рішень до того ж оскаржується в судах, тому фактичні надходження до бюджету можуть бути ще менші.

Тобто абсолютну більшість митних платежів в Україні платники податків сплачують добровільно. Тож донарахування від митного контролю не завжди виправдовують ускладнення експортно-імпорتنих операцій.

У травні 2025 року митниця зафіксувала **807 порушень митних правил (ПМП) на суму 2 798 млн грн**.

Основну частку порушень становлять переміщення товарів через кордон з приховуванням від митного контролю (ст. 483 МКУ, справ на 2 777,7 млн грн) та дії, спрямовані на неправомірне звільнення від митних платежів (ст. 485, справ на 27,1 млн грн).

Попри значні суми виявлених порушень, надходження до бюджету залишаються

незначними. У травні 2025 року було розглянуто митницею 142 справи, накладено штрафів на 9 млн грн, сплачено – **6,4 млн грн**.

До суду передано 428 справи на 419 млн грн. Судами накладено штрафів на суму 192,7 млн грн, конфіскацію застосовано на суму 81,8 млн грн.

Середній час митного оформлення* (хв.)

Імпорт

148

(випуск у вільний обіг)

Експорт

64

(вивезення)

Здійснено пропуск транспортних засобів через кордон (тис.):

771

* з урахуванням митних декларацій, по яким надано відмову

У травні 2025 року тривалість митного оформлення товарів зменшилася у порівнянні з травнем 2024 року на 4 хвилини (148 хв проти 152).

Ще більш істотне скорочення часу оформлення експортної декларації 64 хв в травні 2025 року проти 120 хв в травні 2024 року).

 ТЕХНОЛОГІЇ
ПРОГРЕСУ

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

[Архів дайджестів](#)